



DE ONDERWIJSVISITATIE **Sport en bewegen**

Een evaluatie van de kwaliteit van de professionele opleiding Sport en bewegen
aan de Hogeschool West-Vlaanderen

www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Brussel - mei 2015

vluhr



**DE ONDERWIJSVISITATIE
SPORT EN BEWEGEN**

Een gedrukte versie van dit rapport kan tegen betaling bekomen worden bij de Cel Kwaliteitszorg.

Ravensteingalerij 27
1000 Brussel
T +32 (0)2 792 55 00
F +32(0)2 211 41 99

Het rapport is elektronisch beschikbaar op www.vluhr.be/kwaliteitszorg

Wettelijk depot: D/2015/12.784/19

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN HET BESTUURSCOMITÉ KWALITEITZORG

Voor u ligt het rapport van de visitatiecommissie Sport en bewegen. Deze visitatiecommissie brengt met dit rapport verslag uit over haar evaluatie van de opleiding Sport en bewegen aan de Hogeschool West-Vlaanderen. Daarbij geeft zij toelichting bij de oordelen en aanbevelingen die resulteren uit het kwaliteitsonderzoek dat zij heeft verricht bij de bezochte opleiding. Dit initiatief kadert in de opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR) betreffende de externe kwaliteitszorg in het Vlaamse hoger onderwijs.

Het visitatierapport is in de eerste plaats bedoeld voor de betrokken opleiding. Daarnaast wil het rapport aan de maatschappij objectieve informatie verschaffen over de kwaliteit van de geëvalueerde opleiding. Daarom is het visitatierapport ook op de webstek van de VLUHR publiek gemaakt.

Dit visitatierapport geeft een momentopname weer van de betrokken opleiding en vertegenwoordigt daarmee slechts één fase in het proces van blijvende zorg voor onderwijskwaliteit. Immers, al na korte tijd kan de opleiding gewijzigd zijn, al dan niet als reactie op de oordelen en aanbevelingen van de visitatiecommissie.

Graag dank ik namens het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR de voorzitter en de leden van de visitatiecommissie voor de bestede tijd alsook voor de deskundigheid waarmee zij hun opdracht hebben uitgevoerd. De visitatie was ook enkel mogelijk dankzij de inzet van velen die binnen de opleiding betrokken waren. Ook hen willen wij daarvoor onze erkentelijkheid betuigen.

Hopelijk ervaart de opleiding dit rapport als een kritische weerspiegeling van hun inspanningen en als een bijkomende stimulans om de kwaliteit van het onderwijs in hun opleiding te verbeteren.

Nik Heerens

Voorzitter Bestuurscomité Kwaliteitszorg

VOORWOORD VAN DE VOORZITTER VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Het sport- en beweeglandschap is vandaag de dag letterlijk en figuurlijk in beweging. Sport en bewegen zijn in de afgelopen decennia opgeschoven van een maatschappelijke randverschijnsel naar het centrum van de samenleving. Deze ontwikkelingen hebben gezorgd voor heel wat veranderingen in het sport- en beweegdomein. Zo is er een grote verscheidenheid aan participanten en aanbieders, neemt de variatie in laagdrempelige beweegactiviteiten toe, en ligt naast plezier en ontspanning ook steeds meer de aandacht op gezondheid en fysieke fitheid (en dit zowel preventief als curatief). Sport en bewegen staan niet langer op zich, maar raken ook steeds meer verweven met beleidsdomeinen zoals gezondheid(szorg), welzijn, mobiliteit, etc.

Al deze ontwikkelingen vragen om meer professionalisering van het werkveld en vereisen de nodige deskundigheid en vaardigheid van beroepsbeoefenaars in een multidisciplinaire omgeving. Het hoger onderwijs speelt hierin een cruciale rol, zowel wat betreft het opleiden van de professionals van de toekomst als het professionaliseren van de huidige beroepsbeoefenaars.

In het voorliggende rapport kan u de bevindingen terugvinden van de visitatiecommissie van de professionele bacheloropleiding Sport en Bewegen van de Hogeschool West-Vlaanderen. Het rapport werd in opdracht van de VLUHR opgesteld om inzicht te bieden in de kwaliteit van de genoemde opleiding.

Dit rapport kwam tot stand dankzij de kennis, de expertise, de inzet en het engagement van velen voor wie ik hier dan ook mijn erkentelijkheid wil betuigen. Eerst en vooral wil ik graag de opleidingsverantwoordelijke(n) en alle medewerkers, studenten, alumni en werkveldpartners van de opleiding Sport en Bewegen danken voor de gastvrije ontvangst en de open en constructieve houding. Op basis van de gesprekken met hen en de aangeleverde documenten kreeg de commissie een goed beeld van de uitvoeringspraktijk, de ambities die leven, de uitdagingen en de keuzes die gemaakt moeten worden.

Daarnaast wil ik alle commissieleden danken voor hun inzet, hun constructieve bijdragen en de plezierige samenwerking. Een bijzonder woord van dank gaat uit naar de projectbegeleider van de VLUHR, Anne-Sophie Seghers. Dankzij haar voortreffelijke organisatie en tijdsbewaking,

het aansporen van de commissie waar nodig en het vele schrijfwerk kon de commissie in optimale omstandigheden en werken en haar aandacht volledige richten op de inhoud.

Als 'critical friends' heeft de commissie waarheidsgetrouw en zorgvuldig een oordeel geformuleerd over de kwaliteit van de opleiding. Dit rapport geeft toelichting bij dit oordeel. Naast waardering en lof worden een aantal kritische opmerkingen en adviezen tot verbetering geformuleerd. Ik wil de opleiding complementeren met de afgelegde weg en uitdagen om blijvend bij te dragen aan het professionaliseren van het dynamische sport- en beweegdomein.

Steven Vos

Voorzitter visitatiecommissie Sport en Bewegen

Voorwoord van de voorzitter van het Bestuurscomité	
Kwaliteitszorg	3
Voorwoord van de voorzitter van de visitatiecommissie	4

DEEL 1 ALGEMEEN DEEL

Hoofdstuk I	De onderwijsvisitatie Sport en bewegen	11
Hoofdstuk II	Algemene beschouwingen bij het visitatierapport Sport en bewegen	15
Hoofdstuk III	Tabel met scores	17

DEEL 2 OPLEIDINGSRAPPORT EN SAMENVATTING

Professioneel gerichte Bachelor Sport en bewegen – Hogeschool West-Vlaanderen	23
---	----

BIJLAGE

Personalialia van de leden van de visitatiecommissie	51
--	----

VERIFIEERBARE FEITEN¹

- Hoofdstuk I** Bezoekschema
- Hoofdstuk II** Lijst met de opleidingsspecifieke leerresultaten in relatie tot de gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten opgesteld volgens de handleiding van de VLUHR, indien beschikbaar, en/of in relatie tot de Vlaamse Kwalificatiestructuur;
- Hoofdstuk III** Schematisch programmaoverzicht met vermelding van het aantal studiepunten per opleidingsonderdeel;
- Hoofdstuk IV** Omvang van het ingezette personeel in VTE, ingedeeld naar categorie van aanstelling;
- Hoofdstuk V** Instroomgegevens, doorstroomgegevens en totaal aantal studenten;
- Hoofdstuk VI** De studieduur tot het behalen van het diploma per instromende cohorte en de gemiddelde studieduur per afstuderende cohorte;
- Hoofdstuk VII** Overzicht van de belangrijkste activiteiten van de opleiding met betrekking tot internationalisering conform de visie van de opleiding, met minimaal de mobiliteit op basis van internationaal aanvaarde definities (max. 2 pag.)

¹ De verifieerbare feiten voor de visitatie Sport en bewegen zijn terug te vinden op www.vluhr.be/kwaliteitszorg

DEEL 1

Algemeen deel

HOOFDSTUK I

De onderwijsvisitatie Sport en bewegen

1 INLEIDING

In dit rapport brengt de visitatiecommissie Sport en bewegen verslag uit van haar bevindingen over de professionele Bachelor in Sport en bewegen die zij in het najaar 2014, in opdracht van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR), heeft bezocht.

Dit initiatief kadert, conform de decretale opdracht, in de werkzaamheden van de VLUHR met betrekking tot de organisatie en uitvoering van de externe beoordelingen van het onderwijs aan de Vlaamse universiteiten, hogescholen en andere ambtshalve geregistreerde instellingen.

2 DE BETROKKEN OPLEIDING

Ingevolge haar opdracht heeft de commissie de volgende instelling bezocht:

- van 1 t.e.m. 2 december 2014: Hogeschool West-Vlaanderen
 - Bachelor in Sport en bewegen

3 DE VISITATIECOMMISSIE

3.1 Samenstelling

De samenstelling van de visitatiecommissie Sport en bewegen werd bekrachtigd door de het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van 14 februari 2014 en 13 juni 2014. De samenstelling van de visitatiecommissie kreeg op 12 augustus 2014 een positief advies van de NVAO. De commissie werd vervolgens door het Bestuurscomité Kwaliteitszorg van de VLUHR ingesteld bij besluit van 28 augustus 2014.

De visitatiecommissie heeft de volgende samenstelling:

- Voorzitter
 - **Dr. Steven Vos**, Associate Professor at School of Sport Studies, Fontys University of applied sciences
- Domeindeskundige leden
 - **Dhr. Remco Boer**, Algemeen Directeur, NISB

Onderwijskundig lid

- **Prof. Dr. Jan Seghers**, Hoofddocent Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen en verantwoordelijke van de Specifieke Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding, KU Leuven
- Student-lid
 - **Mej. Tasia Pleune**, studente Bachelor in de Maatschappelijke veiligheid bij Vives Zuid en studeerde in 2014 af als Bachelor in het Secundair Onderwijs: Lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie aan de Arteveldehogeschool

Anne-Sophie Seghers, stafmedewerker kwaliteitszorg verbonden aan de Cel Kwaliteitszorg van Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad, trad op als projectbegeleider en secretaris van deze visitatie.

Voor korte curricula vitae van de commissieleden wordt verwezen naar bijlage 1.

3.2 Taakomschrijving

Van de visitatiecommissie wordt verwacht dat zij

- gemotiveerde en onderbouwde oordelen geeft over de opleiding aan de hand van het beoordelingskader.
- aanbevelingen formuleert om waar mogelijk te komen tot kwaliteitsverbetering, en
- wanneer van toepassing haar bevindingen over de verschillende opleidingen binnen eenzelfde cluster vergelijkenderwijs weergeeft.
- de bredere samenleving informeert over haar bevindingen.

3.3 Werkwijze

3.3.1 Voorbereiding

Ter voorbereiding van de visitatie werd aan de instelling gevraagd een zelfevaluatierapport op te stellen. De Cel Kwaliteitszorg van de VLUHR heeft hiervoor een visitatieprotocol ter beschikking gesteld, waarin de verwachtingen ten aanzien van de inhoud van het zelfevaluatierapport uitgebreid zijn beschreven. Het zelfevaluatierapport volgt de opbouw van het accreditatiekader.

De commissie ontving het zelfevaluatierapport enkele weken voor het eigenlijke bezoek, waardoor zij de gelegenheid kreeg dit document vooraf zorgvuldig te bestuderen en het bezoek grondig voor te bereiden. De commissieleden werden bovendien verzocht om elk een tweetal afstudeerwerken grondig door te nemen vooraleer het bezoek plaatsvond.

De commissie hield haar installatievergadering op 12 november 2014. Tijdens deze vergadering werden de commissieleden verder ingelicht over het visitatieproces en hebben zij zich concreet voorbereid op het af te leggen bezoek. Bijzondere aandacht is besteed aan een eenduidige toepassing van het beoordelingskader en het visitatieprotocol. Verder werd het programma van het bezoek opgesteld (zie bijlage 2) en werd een eerste bespreking gewijd aan het zelfevaluatierapport.

3.3.2 Bezoek aan de instelling

Tijdens het in situ bezoek aan de instelling heeft de commissie gesprekken kunnen voeren met de verschillende betrokkenen bij de opleiding. Het bezoekschema voorzag gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de studenten, de docenten, de alumni, het werkveld en de opleidingsgebonden ondersteuners. De gesprekken die de commissie heeft gevoerd,

waren openhartig en verhelderend en vormden een goede aanvulling bij de lectuur van het zelfevaluatierapport.

Daarnaast werd een bezoek aan de opleidings specifieke infrastructuur ingepland. Ten slotte was er een spreekuur waarop de commissie bijkomend leden van de opleiding kon uitnodigen of waarop personen op een vertrouwelijke wijze door de commissie konden worden gehoord.

Ook werd aan de instelling gevraagd – als een derde bron van informatie – om een aantal documenten ter inzage te leggen ten behoeve van de commissie. Tijdens het bezoek is voldoende tijd uitgetrokken om de commissie de gelegenheid te geven om deze documenten te bestuderen. De documenten die ter inzage van de commissie werden gelegd, waren: verslagen van overleg in relevante commissies/organen, een representatieve selectie van handboeken/studiemateriaal, indicaties van de competenties van het personeel, de toets- en evaluatieopgaven waarvan de commissie heeft aangegeven dat zij die tijdens het bezoek wenst in te kijken en een bijkomend aantal afstudeerwerken. Daar waar de commissie het noodzakelijk achtte heeft zij bijkomende informatie opgevraagd tijdens het bezoek om haar oordeel goed te kunnen onderbouwen.

Aan het einde van het bezoek werden, na intern beraad van de commissie, de voorlopige bevindingen mondeling aan de gevisiteerde opleiding meegedeeld.

3.3.3 Rapportering

Als laatste stap in het visitatieproces heeft de visitatiecommissie per generieke kwaliteitswaarborg haar bevindingen, overwegingen, het oordeel en verbeter suggesties geformuleerd. Een overzicht van de verbeter suggesties die de commissie doet ten aanzien van de opleiding is achteraan bij het rapport opgenomen.

De opleidingsverantwoordelijken van de betrokken opleiding werden in de gelegenheid gesteld om op het concept van het rapport te reageren alvorens de tekst ervan definitief werd vastgelegd.

HOOFDSTUK II

Algemene beschouwingen

Naast het oordeel en de adviezen die werden neergeschreven in het visitatierapport wil de commissie ook twee beschouwingen formuleren.

Competentieprofiel - Domeinspecifieke leerresultaten

De commissie wenst een korte reflectie te geven bij het domeinspecifieke referentiekader. Dit is erg ambitieus geformuleerd. De opleiding wordt door studenten, alumni en werkveld vooral als praktijkgericht gepercipieerd, wat een duidelijke kracht is en de opleiding onderscheidend maakt. Dit impliceert het vinden van een balans tussen praktijkgerichtheid en wetenschappelijke onderbouwing. De commissie ziet met name een duidelijke kracht in een praktijkgerichte en onderbouwde benadering die recht doet aan de eigenheid en kracht van een professionele bacheloropleiding.

Sport en bewegen in relatie tot multidisciplinariteit

Het sport- en beweeglandschap is vandaag de dag letterlijk en figuurlijk in beweging. Sport en bewegen zijn in de afgelopen decennia opgeschoven van een maatschappelijke randverschijnsel naar het centrum van de samenleving. Sport en bewegen staan niet langer op zich, maar raken ook steeds meer verweven met beleidsdomeinen zoals gezondheid(szorg), welzijn, mobiliteit, etc. Dit vereist een specifieke vaardigheid. De sport- en bewegingsprofessional wordt steeds nadrukkelijker de 'spin in het web'. Hij/zij zal niet enkel polyvalent moeten zijn, maar vooral ook de verbindende schakel zijn in een multidisciplinair werkveld waarin het

sport- en beweegdomein steeds meer verweven wordt met de preventieve gezondheidszorg. De commissie wil het belang benadrukken van een multidisciplinaire benadering waarin studenten de nodige competenties (kennis, attitudes en vaardigheid) kunnen verwerven in co-creatie met andere sectoren.

HOOFDSTUK III

Tabel met scores

In de hierna volgende tabel wordt het oordeel van de commissie op de drie generieke kwaliteitswaarborgen uit het accreditatiekader weergegeven.

Per generieke kwaliteitswaarborg (GKW) wordt in de tabel aangegeven of de opleiding hier volgens de commissie onvoldoende, voldoende, goed of excellent scoort. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel aan de hand van dezelfde vierpuntschaal.

In het opleidingsrapport is inzichtelijk gemaakt hoe de commissie tot haar oordeel is gekomen. Het is dan ook duidelijk dat de scores in onderstaande tabel gelezen en geïnterpreteerd moeten worden in samenhang met de onderbouwing ervan in het opleidingsrapport.

Verklaring van de scores op de **generieke kwaliteitswaarborgen**:

- | | |
|------------------------|--|
| Voldoende (V) | De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit. |
| Goed (G) | De opleiding overstijgt systematisch de basiskwaliteit. |
| Excellent (E) | De opleiding steekt ver uit boven de basiskwaliteit en geldt hierbij als een (inter)nationaal voorbeeld. |
| Onvoldoende (O) | De generieke kwaliteitswaarborg is onvoldoende aanwezig. |

Regels voor het bepalen van de scores voor het **eindoordeel**:

- | | |
|--|---|
| Voldoende (V) | het eindoordeel over een opleiding is 'voldoende' indien de opleiding aan alle generieke kwaliteitswaarborgen voldoet. |
| Goed (G) | het eindoordeel over een opleiding is 'goed' indien daarenboven ten minste twee generieke kwaliteitswaarborgen als 'goed' worden beoordeeld, waaronder in elk geval de derde: gerealiseerd eindniveau. |
| Excellent (E) | het eindoordeel over een opleiding is 'excellent' indien daarenboven ten minste twee generieke kwaliteitswaarborgen als 'excellent' worden beoordeeld, waaronder in elk geval de derde: gerealiseerd eindniveau. |
| Onvoldoende (O) | het eindoordeel over een opleiding – of een opleidingsvariant – is 'onvoldoende' indien alle generieke kwaliteitswaarborgen als 'onvoldoende' worden beoordeeld. |
| Voldoende met beperkte geldigheidsduur (V*) | het eindoordeel over een opleiding – of een opleidingsvariant – is 'voldoende met beperkte geldigheidsduur', d.w.z. beperkter dan de accreditatietermijn, indien bij een eerste visitatie één of twee generieke kwaliteitswaarborgen als 'onvoldoende' worden beoordeeld. |

	GKW 1 Beoogd eindniveau	GKW 2 Onderwijs- proces	GKW 3 Gerealiseerd eindniveau	Eindoordeel
Hogeschool West-Vlaanderen	G	V	V	V

DEEL 2

Opleidingsrapport

HOGESCHOOL WEST-VLAANDEREN

Bachelor Sport en bewegen

SAMENVATTING

Professionele Bachelor Sport en bewegen Hogeschool West-Vlaanderen

Op 1 en 2 december 2014 werd de Bachelor Sport en bewegen van de Hogeschool West-Vlaanderen, in het kader van een onderwijsvisitatie op haar kwaliteit geëvalueerd door een commissie van onafhankelijke experts. In deze samenvatting, die een momentopname weergeeft, worden de belangrijkste bevindingen van de commissie opgelijst.

Profilering

In 2011–2012 is de Hogeschool West-Vlaanderen gestart met de inrichting van de opleiding Sport en bewegen. De opleiding wenst de studenten op te leiden tot breed inzetbare bewegingsprofessionals. Om de eigenheid van de opleiding te benadrukken kiest de opleiding ervoor de opleidingsspecifieke leerresultaten op te hangen aan drie specifieke rollen, namelijk de rol van trainer, de rol van coach en de rol van ondernemer. De overige leerresultaten zijn gebundeld in de rol van professional. Deze laatste rol is meer generiek en betreft de competenties samenwerken, communiceren, reflecteren en innoveren. De opleiding beschikt daarenboven over een duidelijke visie, waarin zij ook verwijst naar de verschillende rollen.

Volgens de cijfers van Datawarehouse Hoger Onderwijs zijn tijdens academiejaar 2013–2014 270 studenten ingeschreven in de opleiding.

Daar het een unieke opleiding betreft, realiseert de opleiding hiermee een marktaandeel van 100 procent.

Programma

Het opleidingsprogramma is sinds de lancering in 2011–2012 bijna continu in verandering. De drie rollen die de eigenheid van de opleiding weerspiegelen vormen de leerlijnen waar de opleiding rond opgebouwd is. De bijkomende rol van professional zit verweven in de drie andere rollen. De mate waarin de rollen binnen de verschillende trajectschijven aan bod komen, verschilt. De rol van trainer is bijvoorbeeld sterk aanwezig in het eerste opleidingsjaar, waar de rol van ondernemer belangrijker wordt gedurende de opleiding.

Tijdens de eerste trajectschijf volgen de studenten een gemeenschappelijk programma. Vanaf het derde semester maken studenten een keuze tussen de trajecten Health Coaching en Leisure Management. Deze keuzetrajecten omvatten in totaal 24 studiepunten, verdeeld over de tweede en derde trajectschijf. In het vijfde semester genieten de studenten de mogelijkheid zich te verdiepen en te specialiseren ter waarde van 6 studiepunten. De studenten kunnen hiervoor kiezen uit een breed gamma aan keuze-opleidingsonderdelen. De opleiding stelt hierbij als voorwaarde dat de gekozen keuzemodule in relatie dient te staan tot de toekomstige eindstage.

Studenten lopen in alle trajectschijven stage. In het laatste semester wordt de eindstage ingericht, waarbij de student met de nodige autonomie stage loopt verspreid over vier maanden. Studenten worden sterk betrokken bij de keuze van de stageplaats, rekening houdende met het gevolgde keuzetraject en hun interesses. Tijdens de stage kunnen zowel de studenten als de mentoren terugvallen op een adequate stagebegeleiding vanuit de opleiding. Naast de stage werken studenten tijdens het zesde semester aan de bachelorproef. De opleiding kiest ervoor de bachelorproef bewust te koppelen aan de stage, waarbij de onderzoeksvraag vaak wordt afgestemd met de stageplaats. Ter ondersteuning beschikken de studenten over een bachelorproefhandleiding en worden ze bijgestaan door een aangewezen promotor.

Internationalisering is binnen deze relatief jonge opleiding tot op heden nog weinig ontwikkeld en beperkt zich tot (kortlopende) stage-uitwisselingen en/of bijwonen van internationale studiedagen. De focus ligt daarbij vooral op een uitgaande studentenmobiliteit.

De opleiding past een gevarieerde mix van onderwijsvormen toe. Studenten komen vanaf het eerste semester in contact met authentieke beroepscontexten, al kan de opleiding hierbij nog meer aandacht besteden aan multidisciplinariteit zoals geformuleerd in de visie. De opleiding hanteert daarenboven een coachende aanpak met aandacht voor een positieve bejegening naar groei, waarbij het initiatief zoveel mogelijk bij de student wordt gelegd. De studenten waarderen dat ze van bij de start veel verantwoordelijkheid over hun leerproces krijgen, wat hun zelfstandigheid ten goede komt. Doorheen de opleiding werken studenten een digitaal portfolio uit, wat een mooi voorbeeld is van een dynamisch ontwikkelingsplan. In het portfolio reflecteren studenten over hun groei als bewegingsprofessional. Het portfolio is opgebouwd rond de verschillende rollen en maakt gebruik van praktijksituaties.

De opleiding beschikt over een duidelijk gestructureerd leerplatform, dat gemakkelijk hanteerbaar is voor de gebruikers en relevante informatie aanbiedt. De cursussen en de gehanteerde handboeken zijn actueel. Om de kwaliteit van de leermiddelen te garanderen, wordt het tweede-paarsogen-principe toepast, waarbij het leer materiaal van elke module mee wordt beoordeeld door een ander teamlid. De opleiding beschikt hiervoor over een checklist met criteria voor kwaliteitsvolle leermiddelen.

Beoordeling en toetsing

De opleiding beschikt over een Competentie Assessment Programma waarin ze per leerdoel de evaluatievorm en de evaluatiecriteria oplijst en beschrijft door wie, waarom en wanneer er wordt getoetst. Er wordt een mix van evaluatievormen ingezet, al kan de spreiding en het tijdstip waarop de verschillende toetsvormen aan bod komen nog worden geoptimaliseerd.

Toetsing, beoordeling en examinering worden duidelijk gecommuniceerd naar studenten. Binnen elke module wordt de aanpak en de verwachtingen ten aanzien van de toetsing steeds besproken met de studenten. Na elke examenperiode biedt de opleiding feedback aan.

Begeleiding en ondersteuning

De opleiding behoort tot de entiteit Opleidingen Howest Brugge en wordt ingericht op de Howest-campus Sint-Jorisstraat, waar zich ook de bibliotheek bevindt. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van het BLOSO-domein, Julien Saelens en het zwembad van het Koninklijke Technisch Atheneum te Brugge. De opleiding plant vanaf academiejaar 2015–2016

de ingebruikname van de Sport- en Beweeghal van de Toekomst op het BLOSO-domein Julien Saelens en voorziet investeringen om hier een innovatieve leeromgeving aan te bieden waar onderwijs, onderzoek en dienstverlening samenkomen.

De studiebegeleiding is goed georganiseerd. De opleiding voorziet studiebegeleidingsmaatregelen op drie niveaus, zijnde het laagdrempelig contact met docenten en coaches binnen de modules, het module-overstijgend mentoraat en de trajectbegeleiding en de studiebegeleiding op campus-niveau naar dewelke de opleiding kan doorverwijzen indien nodig. De opleiding voorziet verder ook peerbegeleiding, waarbij studenten van de verschillende trajectschijven met elkaar in contact worden gebracht, bijvoorbeeld in coachgroepen. Daarnaast kunnen studenten beroep doen op een ombudspersoon.

Slaagkansen en beroepsmogelijkheden

Op basis van de eerste cijfers lijkt de job instroom gunstig. De studenten zijn voldoende zelfstandig om hun weg op de arbeidsmarkt te vinden. De arbeidssectoren waar de eerste generatie afgestudeerden terechtkomen is sterk gericht op de fitness- en sportsector. Een verhoogde uitstroom in de richting van de (preventieve) gezondheidssector zou op termijn moeten worden gerealiseerd. Door het feit dat er nog maar één generatie studenten is afgestudeerd, is het nog onduidelijk in welke mate de recente programmawijzigingen een impact zullen hebben op de uitstroom en tewerkstelling van afgestudeerden. Een derde van de afgestudeerden kiest ervoor niet onmiddellijk in het werkveld te stappen, maar stroomt door naar een vervolgopleiding.

Ondanks de inspanning die de opleiding levert, wordt de opleiding geconfronteerd met een grote studentenuitval. De opleiding monitort deze uitval aan de hand van een drop-outenquête, waaruit blijkt dat studenten veelal de opleiding verlaten omdat deze te zwaar is of niet overeenstemt met de verwachtingen.

De alumni zijn fier en gedragen zich als ambassadeurs van de door hen gevolgde opleiding. Ze zijn tevreden dat ze met hun diploma verschillende richtingen uitkunnen, maar geven aan het werkveld vaak nog te moeten overtuigen van hun unieke profiel.

Het volledige rapport van de opleiding Sport en bewegen staat op de website van de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad. www.vluhr.be/kwaliteitszorg

OPLEIDINGSRAPPORT

Professionele Bachelor Sport en bewegen

Hogeschool West-Vlaanderen

Woord vooraf

Dit rapport behandelt de opleiding Sport en bewegen aan de Hogeschool West-Vlaanderen. De visitatiecommissie bezocht deze opleiding op 1 en 2 december 2014.

De visitatiecommissie beoordeelt de opleiding aan de hand van de drie generieke kwaliteitswaarborgen uit het VLUHR-beoordelingskader. Dit kader is afgestemd op de accreditatievereisten zoals gehanteerd door de NVAO. Voor elke generieke kwaliteitswaarborg geeft de commissie een gewogen en gemotiveerd oordeel op een vierpuntenschaal: onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Bij de beoordeling van de generieke kwaliteitswaarborgen betekent het concept 'basiskwaliteit' dat de generieke kwaliteitswaarborg aanwezig is en de opleiding – of een opleidingsvariant – voldoet aan de kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs mag worden verwacht van een bachelor- of masteropleiding in het hoger onderwijs. De score voldoende wijst er op dat de opleiding voldoet aan de basiskwaliteit en een acceptabel niveau vertoont voor de generieke kwaliteitswaarborg. Indien de opleiding goed scoort dan overstijgt ze systematisch de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg. Bij een score excellent steekt de opleiding ver uit boven de basiskwaliteit voor de generieke kwaliteitswaarborg en geldt ze hierbij als een (inter)nationaal voorbeeld. De score onvoldoende getuigt dan weer dat de generieke kwaliteitswaarborg onvoldoende aanwezig is.

De oordelen worden onderbouwd met feiten en analyses. De commissie heeft inzichtelijk gemaakt hoe zij tot haar oordeel is gekomen. De commissie geeft ook een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel aan de hand van dezelfde vierpuntenschaal. De oordelen en aanbevelingen hebben betrekking op de opleiding met alle daaronder ressorterende varianten, tenzij anders vermeld.

De commissie beoordeelt de kwaliteit van de opleiding zoals zij die heeft vastgesteld op het moment van het visitatiebezoek. De commissie heeft zich bij haar oordeel gebaseerd op het zelfevaluatierapport en de informatie die voortkwam uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken, de lesgevers, de studenten, de alumni, vertegenwoordigers van het werkveld en de verantwoordelijken op opleidingsniveau voor interne

kwaliteitszorg, internationalisering en studiebegeleiding. De commissie heeft ook het studiemateriaal, de afstudeerwerken en de examenvragen bestudeerd. Tevens is door de commissie een bezoek gebracht aan de opleidingsspecifieke faciliteiten.

Naast het oordeel formuleert de visitatiecommissie in het rapport aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief. Op die manier wenst de commissie bij te dragen aan de kwaliteitsverbetering van de opleiding. De aanbevelingen zijn opgenomen bij de respectievelijke generieke kwaliteitswaarborgen. Aan het eind van het rapport is een overzicht opgenomen van verbeteruggesties.

Situering van de opleiding

In 2011–2012 is de Hogeschool West-Vlaanderen gestart met de inrichting van de opleiding Sport en bewegen. De opleiding behoort tot de entiteit Opleidingen Howest Brugge en wordt ingericht op de Howest-campus Sint-Jorisstraat, waar ook de professionele bacheloropleidingen Sociaal werk, Toegepaste psychologie, Kleuter-, Lager en Secundair onderwijs worden aangeboden. Daarnaast maakt de opleiding gebruik van het BLOSO-domein, Julien Saelens te Brugge.

De hogeschool wordt bestuurd door de raad van bestuur, het bestuurscomité en de algemeen directeur. Het hoogste bestuursorgaan van Howest is de raad van bestuur. Het bestuurscomité functioneert als dagelijks bestuur van de hogeschool en bereidt de vergaderingen van de raad van bestuur voor. Op opleidingsniveau staat een opleidingsdirecteur aan het hoofd die het dagelijks bestuur van de entiteit Opleidingen Howest Brugge voert in lijn met de strategische doelstellingen bepaald door de raad van bestuur. De opleidingsdirecteur stuurt de opleidingscoördinator aan die de eindverantwoordelijkheid van de opleiding draagt en hierin wordt ondersteund door coördinatoren uit het kernteam op vlak van keuzetrajecten, studiebegeleiding, kwaliteitszorg, internationalisering, stage- en bachelorproefprojecten en onderzoek.

Volgens de cijfers van Datawarehouse Hoger Onderwijs zijn tijdens academiejaar 2013–14 270 studenten ingeschreven in de opleiding. Daar het een unieke opleiding betreft, realiseert de opleiding hiermee een marktaandeel van 100 procent.

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

De commissie beoordeelt het beoogd eindniveau van de opleiding Sport en bewegen als goed.

De commissie stelt vast dat het **opleidingsspecifieke referentiekader** overeenstemt met het vooropgestelde bachelorniveau van het Vlaamse kwalificatieraamwerk. De opleiding heeft het ambitieus domeinspecifiek leerresultatenkader bestaande uit 13 leerresultaten vertaald in 10 realistische opleidingsspecifieke leerresultaten, die wetenschappelijk zijn georiënteerd met een stevig accent op praktijk. Aan de hand van een competentiematrix toont de opleiding aan het domeinspecifieke referentiekader met de eigen leerresultaten volledig af te dekken. De opleidingsspecifieke leerresultaten worden vervolgens vertaald in kenniscriteria en gedragsindicatoren, die samen met de leerresultaten het competentieprofiel van de opleiding vormen. De kenniscriteria en de gedragsindicatoren kennen een niveauperdeling gaande van inleidend over uitdiepend tot professioneel. De commissie stelt vast dat er geen concrete doorvertaling is van de opleidingsspecifieke leerresultaten naar de keuzetrajecten Health Coaching en Leisure Management, hoewel er duidelijke verschillen zijn tussen beide trajecten. Ze raadt de opleiding bijgevolg aan de leerresultaten te koppelen aan deze keuzetrajecten. Verder stelt de commissie vast dat de termen ‘gezondheid’ of ‘preventie’ zelden worden vermeld in de beoogde leerresultaten. De preventieve gezondheidszorg is nochtans een belangrijke arbeidssector waarin de afgestudeerden terechtkomen. Uit de gesprekken met de opleidingsverantwoordelijken en de docenten blijkt duidelijk de ambitie om zich in de toekomst sterker op het gezondheidsdomein te richten. De commissie beveelt de opleiding dan ook aan het gezondheidsprofiel sterker uit te bouwen.

Om de eigenheid van de opleiding te onderscheiden kiest de opleiding ervoor de opleidingsspecifieke leerresultaten op te hangen aan drie specifieke **rollen**, namelijk de rol van trainer, de rol van coach en de rol van ondernemer. De overige leerresultaten zijn gebundeld in de rol van professional. Deze laatste rol is meer generiek en betreft de competenties samenwerken, communiceren, reflecteren en innoveren. De commissie vindt de kading van de opleidingsspecifieke leerresultaten binnen deze rollen sterk. Dit geeft een duidelijke kapstok waaraan de opleiding wordt opgehangen. Hoewel deze rollen worden (h)erkend door de verschillende stakeholders, blijkt uit de gesprekken dat de recente verandering die de

opleiding heeft doorgevoerd van vijf naar drie plus één rollen, niet altijd helder is voor de betrokkenen. De commissie raadt de opleiding aan hier de nodige aandacht aan te besteden. Op die manier ontstaat er eenduidigheid en kan de opleiding maximaal profiteren van de gekozen aanpak.

De commissie vindt het sterk dat de opleiding beschikt over een duidelijke **visie**, waarin zij ook verwijst naar de verschillende rollen. De opleiding wenst de studenten op te leiden tot breed inzetbare bewegingsdeskundigen. De opleidingsvisie is opgebouwd in samenspraak met het hele opleidingsteam. De visie werd verder ook grondig afgetoetst bij de studenten en werkveld. De opleiding stelt zichzelf tot doel de gedragenheid van het framework, dat reeds goed doorleefd is binnen het team, nog verder uit te breiden naar andere stakeholders, wat ook door de commissie wordt gestimuleerd. Hoewel de opleiding het woord multidisciplinariteit heeft opgenomen in haar visie, merkt de commissie op dat de opleiding hiermee eerder doelt op polyvalentie. De commissie adviseert de opleiding om naar de toekomst de multidisciplinaire aanpak (verder) vorm te geven, onder meer met het oog op een verdere profilering naar preventieve gezondheidszorg en de afstemming hierin met andere professionals.

De opleiding hecht veel belang aan interactie met het **werkveld**, wat ook door de commissie wordt aangemoedigd. Via een werkveldcommissie wordt het werkveld bevroegd en betrokken bij de opleiding. De commissie vergadert jaarlijks over uiteenlopende topics, waarbij ook aandacht wordt besteed aan terugkoppeling. Wellicht omdat de opleiding pas recent is opgestart, mist de commissie enige diepgang in deze interactie en raadt ze de opleiding aan de externe adviesraad uit te breiden met kritische vrienden vanuit het vakgebied. Daarenboven beveelt de commissie de opleiding aan de samenstelling van de adviesraad te herbekijken in het licht van de multidisciplinariteit die ze in haar visie vooropstelt en met de nodige aandacht voor de gezondheidssector.

De opleiding heeft gekozen voor een zinvolle internationale **benchmarking** met Nederland. Zo werd bijvoorbeeld de Nederlandse partner Hogeschool van Arnhem en Nijmegen betrokken bij het opstellen van het opleidings-specifieke leerresultatenkader. Dit lijkt ervoor gezorgd te hebben dat er slim wordt geleerd van 'good' practices. Tevens blijkt uit de benchmark dat het competentieprofiel van de opleiding in lijn ligt met dat van de andere partners. Waar het gevaar volgens de commissie schuilt in een te sterke spiegeling, lijkt de opleiding toch haar eigenheid meer en meer te kiezen. Competenties gelieerd aan de rol van ondernemer komen in de opleiding

iets praktijkgericht aan bod en zijn gericht op de vertaling van beleid in concrete acties. Doordat het internationaal perspectief zich momenteel beperkt tot Nederland, stelt de commissie zich echter vragen bij het referentiekader. Ze steunt de opleiding in haar plannen om de benchmark te verruimen naar andere landen.

De commissie concludeert dat de opleidings specifieke leerresultaten overeenstemmen met niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur. Aan de hand van sterk uitgewerkte rollen, die gekoppeld zijn aan de eigen leerresultaten en gedragenheid kennen bij de verschillende stakeholders, slaagt de opleiding erin de opleidings specifieke leerresultaten concrete invulling te geven. De opleiding beschikt daarnaast over een sterke visie waarbij de opleiding zich tot doel stelt de studenten op te leiden tot generieke bewegingsdeskundigen. Meer aandacht voor de invulling van het gezondheidsprofiel en het multidisciplinaire aspect binnen de visie is wenselijk. Ook de link met het werkveld en het vakgebied kan nog worden versterkt. Deze bevindingen afwegend beoordeelt de commissie het beoogde eindniveau als goed.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 - Onderwijsproces

De commissie beoordeelt het onderwijsproces van de opleiding Sport en bewegen als voldoende.

De opleiding levert inspanningen om studenten vertrouwd te maken met het **competentieprofiel** van de opleiding, bestaande uit de leerresultaten en de bijhorende kenniscriteria en gedragsindicatoren gebundeld onder de verschillende rollen. Via competentietrajecten die per leerresultaat zijn uitgetekend over alle semesters heen tracht de opleiding een vertaling te bieden van het competentieprofiel naar het opleidingsprogramma. De opleiding heeft hiervoor elk leerresultaat vertaald in vijf leerdoelen, namelijk kennen en begrijpen, (psychomotorisch) handelen, vakspecifiek toepassen, interdisciplinair toepassen en authentiek toepassen. Studenten geven aan voldoende op de hoogte te zijn van de rollen en de bijhorende na te streven doelstellingen. Ze vinden het competentieprofiel terug in de studiegids op het elektronisch leerplatform, Leho. Tevens is het competentieprofiel opgenomen in de studiefiches en het studiemateriaal. De commissie stelt vast dat de inhoud van de ECTS-fiches eerder summier is en de doelstellingen in de ECTS-fiches weinig zijn geconcretiseerd. Hoewel de opleiding beschikt over richtlijnen met betrekking tot volgtijdelijkheid voor de trajecten, stelt de commissie vast dat deze niet

zijn opgenomen in de ECTS-fiches. Zo wordt er bijvoorbeeld een strenge volgtijdelijkheid (geslaagd zijn) opgelegd tussen Coachfundamentals 2 en Coachfundamentals 3, terwijl in de ECTS-fiche Coachfundamentals 3 blijkt dat er geen volgtijdelijkheid van toepassing is. Een gelijkaardige inconsistentie kan worden vastgesteld tussen Health coaching 2 en Health coaching 3. Ook in de ECTS-fiche van het opleidingsonderdeel Bachelorproef staat "geen volgtijdelijkheid van toepassing". De commissie beveelt de opleiding bijgevolg aan de ECTS-fiches verder op punt te stellen.

Het **opleidingsprogramma** is sinds de lancering in 2011–2012 bijna continu in verandering. Het programma omvat 180 studiepunten, bestaande uit 6 semesters van elk 30 studiepunten. De drie rollen die de eigenheid van de opleiding weerspiegelen vormen de leerlijnen waar de opleiding rond opgebouwd is. De bijkomende rol van professional zit verweven in de drie andere rollen. De mate waarin de rollen binnen de verschillende trajectschijven aan bod komt, verschilt. De rol van trainer is bijvoorbeeld sterk aanwezig in het eerste opleidingsjaar, waar de rol van ondernemer belangrijker wordt gedurende de opleiding.

Het programma kent een **modulaire indeling**. In de eerste trajectschijf worden vooral modules van kleinere studieomvang ingericht. Grotere en meer integratieve modules komen pas later aan bod. Elke module richt zich op één of meer leerresultaten uit één opleidings specifieke rol, eventueel gecombineerd met één of meer leerresultaten uit de rol professional. De inhoud van de modules stemt volgens de commissie niet altijd overeen met de verwachtingen die de naamgeving oproept. De opleiding is zich hiervan bewust en geeft aan dit spoedig te herbekijken.

Tijdens de eerste trajectschijf volgen de studenten een gemeenschappelijk programma. Vanaf het derde semester maken studenten een keuze tussen de **trajecten Health Coaching en Leisure Management**. Deze keuze-trajecten omvatten in totaal 24 studiepunten, verdeeld over de tweede (18 studiepunten) en derde trajectschijf (6 studiepunten). Studenten geven aan slechts over beperkte informatie te beschikken over het onderscheid tussen beide keuzetrajecten op het einde van de eerste trajectschijf. Het lijkt de commissie dan ook aangewezen dat de opleiding de studenten sterker informeert en ondersteunt om een gerichte keuze te kunnen maken. Verder stelt de commissie vast dat de opleiding met inbegrip van de keuzetrajecten vrij algemeen is. De commissie raadt de opleiding bijgevolg aan blijvende aandacht te besteden voor representativiteit van de keuzetrajecten voor de arbeidsmarkt.

In het vijfde semester genieten studenten de mogelijkheid zich te verdiepen en te specialiseren ter waarde van 6 studiepunten, wat door de gesproken alumni sterk werd gewaardeerd. De studenten kunnen hiervoor kiezen uit een breed gamma aan **keuze-opleidingsonderdelen**, waaronder Sportpsychologie, Voeding & Prestatie en Sport & Training. De opleiding stelt hierbij tot voorwaarde dat de gekozen keuzemodule in relatie dient te staan tot de toekomstige eindstage.

Het opleidingsaanbod is erg divers, ambitieus en toont gedrevenheid. Zo waarden de studenten bijvoorbeeld dat ze doorheen de opleiding worden geconfronteerd met verschillende doelgroepen. Toch is deze jonge opleiding volgens de commissie nog zoekende naar waar de focus ligt met betrekking tot het curriculum en bestaat het gevaar om van alles wat aan te bieden. De commissie raadt de opleiding daarenboven aan de vakinhoudelijke kennis te bewaken. Zowel werkveld als alumni geven aan dat de aangeboden inhoud puur inhoudelijk soms niet diep genoeg gaat. Ook de opleiding geeft aan voor een beslissingsproces te staan met betrekking tot **verbreding en verdieping**, waarbij onder meer het doortrekken of afbouwen van de keuzetrajecten dient te worden afgewogen. De commissie raadt de opleiding aan de relevantie van de onderdelen en de keuze voor generiek versus specifiek verder te benoemen en hierbij methodisch te werk te gaan.

Studenten lopen in alle trajectschrijven **stage**. Tijdens de stage worden de verschillende rollen geïntegreerd. In het tweede semester staat een werkveldverkennde stage op het programma, waarin de studenten de werking van een sportdienst leren kennen en een aantal eenvoudige, duidelijk omliggende taken onder sterke begeleiding op zich nemen. In semester 4 voeren de studenten complexere maar nog steeds duidelijk omliggende taken uit onder begeleiding. In het laatste semester wordt de eindstage ingericht, waarbij de student met de nodige autonomie stage loopt verspreid over vier maanden. Een student moet 140 studiepunten hebben verworven om deze eindstage te kunnen opnemen. De kwaliteit van de **stageplaatsen** is wisselend. Om de kwaliteit te borgen heeft de opleiding een aantal criteria vooropgesteld waaraan de stageplaats dient te voldoen. Zo dienen bijvoorbeeld de verschillende rollen steeds aan bod te komen tijdens de stage, al kan de mate waarin deze rollen aan bod komen verschillen. Studenten worden sterk betrokken bij de keuze van de stageplaats, rekening houdend met het gevolgde keuzetraject en hun interesses. Voor de werkveldverkennde stage wordt de sportdienst waar de student stage loopt door de opleiding gekozen. In de tweede

trajectschijf wordt de stageplaats gekozen door de student in samenspraak met de opleiding. De stageplaats voor de eindstage wordt door de student bepaald, waarbij de student dient te solliciteren bij het docententeam en/of of de toekomstige stageplaats. Ter inspiratie stellen derdejaarsstudenten (en mentoren) tijdens een stagebeurs hun eindstage voor aan studenten van het tweede jaar. De studenten genieten ook de mogelijkheid zelf stageplaatsen aan te brengen. Deze stageplaatsen worden steeds door de opleiding gescreend. Voorstellen tot stageplaatsen die niet passen binnen de opleiding, worden geweigerd. De commissie stelt vast dat de kwaliteit of ook de kwaliteitsborging van de stageplaatsen nog sterk in ontwikkeling is. Voor een jonge opleiding zijn er reeds mooie stappen gezet, maar de commissie raadt aan om de kwaliteitsborging van de stageplaatsen verder op te volgen.

Sinds 2013–14 beschikt de opleiding over een **bewegadvisecentrum** dat dienst doet als stagebedrijf. Het centrum biedt studenten de mogelijkheid om in een authentieke beroepscontext gezondheids- en fitheidsonderzoek uit te voeren, doelgroepen te informeren, te sensibiliseren en te adviseren in functie van de door hen vooropgestelde gezondheids- of fitheidsdoelen

Zowel de studenten als de mentoren kunnen terugvallen op een adequate **stagebegeleiding** vanuit de opleiding. Studenten worden door de stagecoördinator op de hoogte gebracht van de stageverwachtingen en dienen voorafgaand aan de stage een actieplan op te stellen waar ze verschillende stagetaken aan linken. Het stageproject wordt bepaald in samenspraak met het werkveld en het docententeam, waarbij alle rollen van de opleiding aan bod komen. Tijdens de stage worden regelmatig terugkomdagen ingericht waarbij studenten ervaringen uitwisselen binnen intervisiesessies. De stagementoren geven aan een goed contact te hebben met de opleiding en zijn van mening dat ze door de opleiding goed worden ingelicht over wat ze mogen verwachten, zowel van de opleiding als van de stagiair. Het werkveld kan hiervoor beroep doen op een stagehandleiding waarin het competentieprofiel van de opleiding is opgenomen en op een stageplatform dat ook toegankelijk is voor de student en de begeleidende lector uit het opleidingsteam. De opleiding organiseert verder een stagebeurs voor mentoren waarbij toelichting wordt gegeven over de visie, de rollen, de manier van werken. Bij stageproblemen treedt de stagebegeleider in dialoog met de mentor en de betrokken student, waarna in samenspraak een beslissing volgt.

Naast de stage werken studenten tijdens het zesde semester ook aan de **bachelorproef** die zich richt op de leerresultaten van de rol van professional. De opleiding kiest ervoor de bachelorproef bewust te koppelen aan de stage, waarbij de onderzoeksvraag vaak wordt afgestemd met de stageplaats. De opleiding benadrukt de meerwaarde van deze koppeling voor het werkveld. Toch waarschuwt de commissie dat hierdoor overlap kan ontstaan, namelijk eenzelfde tijdsinvestering die zowel voor de stage als voor de bachelorproef meetelt. Het vraagt bijgevolg een goede en transparante communicatie tussen de begeleider van de bachelorproef en de stagementor. Uit de gesprekken met enkele stagementoren blijkt dat de koppeling stage-bachelorproef niet altijd even duidelijk is. Dit heeft onder meer te maken met een verschillende verwachting van de stagementor en de bachelorproefbegeleider omwille van verschillende finaliteit. Na evaluatie van de eerste uitgewerkte bachelorproeven tijdens academiejaar 2013–2014, besluit de opleiding in de toekomst te willen focussen op praktijkrelevante producten. De opleiding geeft aan dat het theoretisch kader hierbij niet wordt losgelaten, maar dat de studenten wel worden gestimuleerd zo snel mogelijk aan het product te starten, wat ook door de commissie wordt aangemoedigd. Ter ondersteuning beschikken de studenten over een bachelorproefhandleiding en worden ze bijgestaan door een aangewezen promotor. In academiejaar 2013–14 traden alle docenten op als bachelorproefbegeleider, zodat het voltallige team op de hoogte was. Na evaluatie werd gekozen voor een meer efficiënte aanpak, waarbij bepaalde docenten de stagebegeleiding op zich nemen en andere de bachelorproefbegeleiding. De betrokken docenten hanteren hiervoor een gemeenschappelijk kader, waarbinnen ruimte is voor eigen accenten. De commissie raadt aan verder af te stemmen omtrent de bachelorproefbegeleiding en de PDCA-cyclus toe te passen om de kwaliteit van het proces te verhogen. Verder meent de commissie dat de opleiding binnen de leerlijn bachelorproef meer aandacht dient te besteden aan onderzoeksmethodologische aspecten in de eerste en tweede trajectschijf als toeleiding naar de bachelorproef.

Studenten werken doorheen de opleiding een **sportfolio** uit, wat volgens de commissie een mooi voorbeeld is van een dynamisch ontwikkelingsplan. De opleiding stelt zich tot doel dat studenten het eigen handelen kunnen bijsturen in functie van levenslang leren. In het digitaal groeiportfolio reflecteren studenten aan de hand van de leerresultaten over hun groei als bewegingsdeskundige. Het portfolio is opgebouwd rond de verschillende rollen en maakt gebruik van praktijksituaties, wat door de commissie positief wordt onthaald. In het begin van de opleiding wordt het portfolio

niet gedeeld met derden. Pas later wordt het portfolio openbaar gemaakt. Studenten geven aan het instrument ook te gebruiken om toekomstige stageplaatsen zicht te laten krijgen op wie zij zijn.

Internationalisering is binnen deze relatief jonge opleiding tot op heden nog maar weinig ontwikkeld en beperkt zich tot (kortlopende) stage-uitwisselingen en/of bijwonen van internationale studiedagen. De focus ligt daarbij vooral op een uitgaande studentenmobiliteit. Het aantal geïnteresseerde studenten kent wel een duidelijke stijging. De opleiding organiseert infomomenten met betrekking tot internationalisering en voert persoonlijke gesprekken met geïnteresseerden. Bij de partnerinstellingen wordt nauw gekeken of het aanbod het mogelijk maakt de vooropgestelde leerresultaten te behalen. Er worden verder inspanningen geleverd om een internationaal semester van 30 studiepunten op te starten met gelijkgestemde opleidingen, dat ook toegankelijk zou zijn voor eigen studenten.

De opleiding hanteert een **coachende aanpak** met aandacht voor een positieve bejegening naar groei, waarbij het initiatief zoveel mogelijk bij de student wordt gelegd. De studenten waarderen dat ze van bij de start veel verantwoordelijkheid over hun leerproces krijgen, wat hun zelfstandigheid ten goede komt. De opleiding wenst op deze manier medeverantwoordelijkheid bij de studenten te bewerkstelligen. De coachende aanpak is geïnspireerd op het 'Seven habits model' van Covey en wordt gedragen door de verschillende stakeholders, zoals de studenten en het werkveld. Tijdens een team tweedaagse hebben alle docenten een opleiding gevolgd waarbij aandacht werd besteed aan het hanteren van dezelfde taal ten aanzien van studenten. De opleiding investeert in het vertrouwd maken van eerstejaarsstudenten met de coachende aanpak, daar dit loont doorheen de jaren. De coachende aanpak wordt niet enkel gehanteerd binnen de coachingsgroepen waarbinnen een docent verschillende studenten coacht; docenten maken hier ook gebruik van om hun onderwijsopdracht in te vullen. Studenten coachen ook elkaar. De opleiding uit hierbij de wens om in de toekomst het coachen tussen studenten onderling te willen versterken. De opleiding gebruikt de coachende aanpak verder om tegemoet te komen aan bovengemiddeld talent. De commissie raadt de opleiding aan hier verder te blijven op inzetten. Hoewel de opleiding aangeeft dat de coachende aanpak ook bij eventuele groei buiten kijf staat, waarschuwt de commissie voor het voorkomen van vanzelfsprekendheid van deze coachgerichte aanpak. Bij een groeiende opleiding is de begeleiding die nu wordt geboden wellicht

niet meer houdbaar. Volgens de commissie ontstaat mogelijks het gevaar dat dit verondersteld wordt een basishouding te zijn van docenten en studenten, terwijl hier best wel veel begeleiding en omkadering voor nodig is.

De opleiding hanteert een gevarieerde mix van **onderwijsvormen** en zet verder in op een praktijk- en ervaringsgerichte aanpak. Vanaf het eerste semester komen studenten in contact met authentieke beroepscontexten. De commissie meent dat de opleiding hierbij nog meer aandacht dient te besteden aan multidisciplinariteit, zoals geformuleerd in de visie. Binnen het onderwijsproces lijkt het begrip vooral een polyvalente invulling te krijgen. De commissie raadt de opleiding dan ook aan in contact te treden met andere disciplines, gelieerd aan het multidisciplinaire werkveld waarin de afgestudeerden zullen terecht komen.

De studenten, docenten en het werkveld tonen zich tevreden over de **materiële voorzieningen**. Naast de eigen campus Sint-Jorisstraat waar zich ook de bibliotheek bevindt, maakt de opleiding gebruik van de (sport-)accommodatie van het BLOSO-centrum Julien Saelens te Brugge, het zwembad Jan Guilini en het zwembad van het Koninklijke Technisch Atheneum te Brugge. De commissie vindt de plannen aangaande de ingebruikname van de Sport- en Beweeghal van de Toekomst vanaf academiejaar 2015–2016, en de investeringen om in de toekomst een innovatieve leeromgeving aan te bieden, beloftevol. De commissie adviseert de opleiding aandacht te besteden aan de inbedding van deze beweeghal binnen de opleiding. Een goede borging van het primair onderwijsproces in relatie tot dienstverlening en onderzoek is een aandachtspunt.

De opleiding beschikt over een duidelijk gestructureerd leerplatform, dat gemakkelijk hanteerbaar is voor de gebruikers en relevante informatie aanbiedt. Studenten dienen verder veelvuldig gebruik te maken van platformen als Facebook, Twitter, LinkedIn, YouTube, ... Vanaf academiejaar 2014–2015 is de opleiding gestart met een iPad-project, waarbij alle studenten die instromen in de eerste trajectschijf een iPad dienen aan te schaffen. Het instrument wordt gebruikt ter ondersteuning van het onderwijsproces. De cursussen en de gehanteerde handboeken zijn actueel en bieden studenten mogelijkheden. Om de kwaliteit van de leermiddelen te garanderen, wordt het tweede-paar-ogen-principe toepast, waarbij het leermateriaal van elke module mee wordt beoordeeld door een ander teamlid. De opleiding beschikt hiervoor over een checklist met criteria voor kwaliteitsvolle leermiddelen. Algemeen geldt dat de interne formele

communicatie naar studenten echter een aandachtspunt vormt, wat ook door de opleiding wordt erkend. De commissie raadt aan hier voldoende aandacht aan te besteden. De docenten dienen immers een voorbeeldrol in te nemen ten aanzien van de studenten, die deze competenties ook dienen te bereiken binnen de rol van professional.

De commissie heeft kennis gemaakt met een betrokken en dynamisch **team**, dat veel passie toont voor de opleiding. Dit wordt ook door de diverse stakeholders erkend. Het team bestaat uit 14,7 voltijdse equivalenten (VTE) wat neerkomt op een begeleidingsratio van 18,4. Het opleidingsteam telt daarnaast 1,5 VTE voor onderzoek en dienstverlening. Het personeel is relatief jong, goed geschoold en vrij divers. Toch heeft het merendeel van het opleidingsteam een achtergrond in de lichamelijk opvoeding en bewegingswetenschappen en is de expertise vanuit de (preventieve) gezondheid relatief beperkt aanwezig. De commissie raadt de opleiding aan de multidisciplinariteit binnen het team verder te bewaken. Ze waarschuwt daarenboven dat binnen een groeiende opleiding met hoge ambities vroeg of laat een herschikking van de organisatiestructuur dreigt, waarbij de borging van de kwaliteit van het personeel belangrijk zal zijn. Binnen het team zijn voldoende docenten aanwezig met een link naar het beoogde werkveld, waardoor de opleiding beschikt over een vrij uitgebreid netwerk dat kan worden geraadpleegd en ingeschakeld. De studenten zijn enthousiast over de voorbeelden die door docenten met een praktijkachtergrond kunnen worden aangehaald. De opleiding doet daarnaast beroep op gastdocenten en trekt ook zelf naar het werkveld met de studenten.

De **taakbelasting** van de docenten is hoog, wat ook door de opleiding wordt aangegeven als aandachtspunt. De coachende aanpak van het team is tijdsintensief, wat een hoge werkdruk met zich meebrengt. De commissie waarschuwt daarenboven voor het uitgebreide takenpakket van de opleidingscoördinator en raadt de opleiding aan de verantwoordelijkheden en de bijhorende taakbelasting doordacht te spreiden met voldoende aandacht voor het voorkomen van een mogelijke versnippering van taken.

De voorbije jaren heeft de opleiding gericht teamleden aangeworven, waarbij steeds aandacht werd besteed aan de complementariteit ten opzichte van het reeds aanwezige team. Nieuwe docenten worden bij selectie steeds bevraagd over hun visie op bewegen en gezondheid, waarbij wordt afgetoetst of deze overeenstemt met de visie van de opleiding. Jaarlijks treedt de opleidingscoördinator in dialoog met de leden van het opleidingsteam,

waarbij de begeleidingscyclus met een plannings-, functionerings- en evaluatiegesprek wordt doorlopen. Op vlak van **professionalisering** kunnen docenten aangeven welke bijscholing ze wensen te volgen en blijven docenten bij door het lezen van vakliteratuur. De opleiding heeft onderzoeksmatig enkele interessante projecten gerealiseerd en gaat doordacht om met maatschappelijke dienstverlening. Wanneer er externe vragen binnenkomen worden deze binnen het teamoverleg besproken. Bij de toewijzing van projecten, wordt steeds de relevantie ten aanzien van studenten meegenomen, waarbij de meerwaarde voor het onderwijsproces een beslissende factor is.

De opleiding beschikt over een sterke informele **overlegcultuur**. Zo is ook het teamlokaal afgestemd om informeel contact tussen de lectoren te bevorderen. Daarnaast overlegt het team maandelijks in een algemene vergadering en werken docenten samen binnen moduleteams. De opleiding geeft aan dat de resultaten van dergelijke overleggroepen steeds worden teruggekoppeld op teamvergadering. Hoewel de commissie het informele contact tussen de docenten beschouwt als een kracht binnen het team, waarschuwt de commissie dat deze informele communicatie de formele communicatie niet mag vervangen. De commissie raadt dan ook aan hier voldoende aandacht aan te besteden.

Met 105 studenten kende de opleiding in 2011–2012 een sterke start en de **studentenpopulatie** blijft groeien, al blijken de eerste tekenen van stagnatie op te treden. Er is een opvallende onevenwicht tussen jongens en meisjes in de opleiding (78% jongens versus 22% meisjes). Naast generatiestudenten trekt de opleiding ook zij-instromers aan. De opleiding rekruteert vooral studenten met een vooropleiding die focust op beweging, zoals Lichamelijke opvoeding en sport, of met belangstelling voor mens en maatschappij, zoals Sociale en technische wetenschappen en Humane wetenschappen.

De opleiding organiseert **wervingsactiviteiten**, zo neemt ze actief deel aan SID-in beurzen, infodagen, proef-studeren en de klassikale voorstelling van de opleiding aan sportopleidingen secundair onderwijs. De opleiding geeft aan bij de werving van nieuwe studenten veel aandacht te besteden aan de eigen profilering en de positionering ten opzichte van aanverwante opleidingen zoals de lerarenopleiding Secundair onderwijs: lichamelijke opvoeding. De commissie merkt wel op dat de promotievideo op de website sterk gericht is op het sportieve luik van de opleiding en in vergelijking met de ambitieuze doelstellingen een té eng beeld biedt van de opleiding.

Daar dit er mogelijk kan toe bijdragen dat de opleiding niet het gewenste studentenprofiel aantrekt, raadt de commissie de opleiding dan ook aan dit te herbekijken.

De **studiebegeleiding** is goed georganiseerd. Tijdens niet verplichte kick-off-dagen worden studenten vertrouwd gemaakt met het opleidingsteam en de werking van de campus. De verschillende diensten worden aan studenten toegelicht om de aanspreekbaarheid te verhogen. De opleiding voorziet studiebegeleidingsmaatregelen op drie niveaus, zijnde het laagdrempelig contact met docenten en coaches binnen de modules, het module-overstijgend mentoraat en de trajectbegeleiding en de studiebegeleiding op campusniveau naar dewelke de opleiding kan doorverwijzen indien nodig. De studenten kunnen ook beroep doen op een ombudspersoon. Het aantal dossiers bij de ombudspersoon voor de opleiding is beperkt, wat wellicht kan worden verklaard door de laagdrempelige houding van de docenten. De studenten geven aan dicht bij de docenten te staan en hebben het gevoel bij hen terecht te kunnen met vragen en problemen. De opleiding voorziet ook peerbegeleiding, studenten van de verschillende trajectschijven worden met elkaar in contact gebracht, bijvoorbeeld door coachgroepen. Dergelijke initiatieven worden zowel door de commissie als door de studenten sterk gewaardeerd. Ook zij-instromers geven aan goed begeleid te worden.

Ondanks de inspanning die de opleiding levert, wordt de opleiding geconfronteerd met een grote **studentenuitval**. Aan de hand van een drop-outenquête monitort de opleiding deze uitval. Veelal geven studenten aan de opleiding te verlaten omdat deze te zwaar is of niet overeenstemt met de verwachtingen. De commissie raadt aan hier blijvende aandacht aan te besteden en de verwachtingen van de studenten via de wervingsactiviteiten te stroomlijnen met de doelstellingen van de opleiding. Voor de overige studenten biedt de opleiding uitstroombegeleiding aan. In semester 3 leren studenten hun CV opmaken, krijgen ze sollicitatietraining en leren ze sociale media inzetten voor professioneel gebruik.

De studenten vinden de **studielast** aanvaardbaar en menen dat de vele opdrachten een degelijke voorbereiding vormen voor het werkveld. De opleiding beschikt over duidelijke opdrachtenfiches die door de studenten worden gewaardeerd. De opleiding levert inspanningen om de studeerbaarheid van de opleiding in kaart te brengen en neemt maatregelen waar nodig. Via enquêtes, participatieraden en de tijdschrijfmethode gaat de opleiding na of de begrote studietijd overeenstemt met de reële

studietijd. Aan de hand van een semestriële opdrachtenplanning waar studenten bij aanvang van het semester van op de hoogte worden gebracht, probeert de opleiding de studiebelasting te spreiden. In de eerste trajectschijf worden vooral modules van kleinere studieomvang ingericht, met als doel de studeerbaarheid voor studenten uit het secundair onderwijs te verhogen. De commissie raadt de opleiding aan de studeerbaarheid te blijven opvolgen, zeker wat betreft de studiebelasting die gepaard gaat met de bachelorproef in semester 5 zoals aangegeven door de studenten.

De opleiding beschikt over een lerende en ontwikkelingsgerichte ingesteldheid. De studenten geven aan dat de opleiding adequaat reageert op bezorgdheden die door hen worden gemeld. Via participatiecommissies die minstens één keer per semester samenkomen en semestriële studentenbevestigingen betreft de opleiding de studenten bij de werking van de opleiding. Alumni en studenten waarderen dat de opleiding steeds actief aan de slag gaat met de verkregen feedback. Naast studenten worden ook docenten, via teamvergaderingen en werkveld, via werkveldcommissies, betrokken bij de **kwaliteitszorg** van het onderwijs. De opleiding kan voor de interne kwaliteitszorg beroep doen op het kader voor kwaliteitszorg en de bijhorende instrumenten die hogeschool breed werden uitgewerkt. De commissie stelt vast dat verbeteracties uit de Toets Nieuwe Opleiding zijn doorgevoerd en dat de opleiding in een beleidsplan doelstellingen op middellange termijn heeft uitgezet. Toch meent de commissie dat de systematiek in het implementeren van verbeteracties transparanter kan. De commissie raadt de opleiding aan bij veranderingsprocessen voldoende oog te hebben voor de check- en evaluatiefase na de implementatiefase. Ze beveelt de opleiding aan de borging van een aantal processen met betrekking tot interne kwaliteitszorg sterker vast te leggen in procedures, zeker met het oog op verdere groei van de opleiding. Hoewel de opleiding vrij kritisch is ingesteld, dient ze aandachtig te zijn voor het ontstaan van groepsdenken. De commissie beveelt de opleiding dan ook aan blijvend op zoek te gaan naar voldoende kritische vrienden.

Samenvattend besluit de commissie dat het onderwijsproces door de recente opstart nog sterk in ontwikkeling en onderhevig aan veranderingen is. De opleiding staat voor de uitdaging de volgende jaren een stabiel opleidingsprogramma uit te werken, waarbij de keuze dient te worden gemaakt tussen generalistisch en specialistisch. De leeromgeving is voldoende gevarieerd en sluit aan bij de leerresultaten en leerinhouden. De opleiding hanteert een sterke didactiek, schenkt voldoende aandacht aan innoverende werkvormen en levert inspanningen om de opleidings specifieke

voorzieningen te moderniseren, zoals de Sport en Beweeghal van de Toekomst. De kwaliteit van het personeel is tevredenstellend. De studenten kunnen terecht bij een gedreven en dynamisch team dat voor hen klaarstaat. De taakbelasting van de studenten en het personeel dient verder te worden opgevolgd, alsook de interne communicatie en de overlegstructuren. Ook op vlak van internationalisering dienen nog bijkomende inspanningen te worden geleverd. Wat betreft de interne kwaliteitszorg dient de borging van de kwaliteit aan de hand van een duidelijke kwaliteitscheck, zoals aangegeven in de PDCA-cyclus, verder te worden opgevolgd. Op basis van bovenstaande bevindingen beoordeelt de commissie het onderwijsproces als voldoende.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 - Gerealiseerde eindniveau

De commissie beoordeelt het gerealiseerde eindniveau van de opleiding Sport en bewegen als voldoende.

Voor het toetsbeleid laat de opleiding zich leiden door het **Howest-toetsbeleid**. De opleiding geeft aan dat het competentieprofiel richtinggevend is voor de evaluatie. Ze gaat na dat elk leerresultaat wordt afgetoetst in een gevarieerde toetsomgeving en dat meerdere beoordelaars betrokken zijn bij de evaluatie van elk leerresultaat. De opleiding beschikt hiervoor over een Competentie Assessment Programma (CAP) waarin ze per leerdoel de evaluatievorm en de evaluatiecriteria oplijst en beschrijft door wie, waarom en wanneer er wordt getoetst. De beschikbare beoordelingscriteria zijn helder geformuleerd en bieden garantie voor een betrouwbare en transparante beoordeling. De docenten hanteren verder het vierogen-principe voor de evaluatie. Toetsing, beoordeling en examinering worden duidelijk gecommuniceerd naar studenten. Op het elektronisch leerplatform zijn voorbeeldvragen beschikbaar. Voor Anatomie en Fysiologie worden er in de eerste trajectschijf deelexamens ingericht. De deelexamens werden pas recent ingevoerd, eerst niet-verplicht waarna deze werden verplicht voor alle studenten. De verplichte deelexamens worden aangevat als coachende momenten, waarbij tussentijdse feedback wordt aangeleverd. Dit wordt door de studenten positief onthaald. Algemeen wordt binnen elke module de aanpak en de verwachtingen ten aanzien van de toetsing steeds besproken met de studenten. De toetsen volgen een vast format, waarbij telkens wordt aangegeven welk leerresultaat en welke gedragsindicator worden afgetoetst. Na elke examenperiode biedt de opleiding feedback aan.

De opleiding beschikt over een gevarieerde mix van **evaluatievormen**. De ingeziene toetsen zijn volgens de commissie van afdoend niveau. De opleiding past self- en peerassessment toe. Bij peerassessment dienen studenten elkaar te beoordelen aan de hand van criteria. De commissie vindt het peerassessment sterk uitgewerkt en waardeert de beschrijvingen horende bij de evaluatiecriteria. Het feedbackmechanisme dat gehanteerd wordt voor peerassessment biedt volgens de commissie nog ruimte voor verbetering. De studenten krijgen momenteel globale feedback, zonder specifieke scores mee te delen. Eventueel kunnen studenten aanvullend worden uitgenodigd door lectoren wanneer dit nodig blijkt uit de resultaten. Ook de spreiding van de toetsing en het tijdstip waarop de verschillende toetsvormen aan bod komen, kan volgens de commissie nog worden geoptimaliseerd. Studenten geven immers aan dat de evaluatie in de eerste trajectschijf vrij zwaar is en merken op dat in het laatste deel van de derde trajectschijf bijna uitsluitend mondelinge presentaties dienen worden gegeven. De commissie raadt aan hier verder over in dialoog te treden met de verschillende stakeholders.

De opleiding maakt gebruik van **drie afsluitende toetsen** om niveau 6 af te toetsen: de stagebeoordeling, de bachelorproefbeoordeling en het sportfolio. Bij deze afsluitende toetsen is geen deliberatie mogelijk.

Na afloop van de stage dient de student een presentatie te geven die door de stagementor, de stagebegeleider en een vast intern jurylid wordt beoordeeld. Dit gebeurt op basis van een uitgeschreven cesuur. De **beoordeling van eindstage** door meerdere beoordelaars is positief en verhoogt de betrouwbaarheid. Sommige mentoren geven aan het beoordelingsproces eerder onduidelijk te vinden. De opleiding is zich hiervan bewust en geeft aan dat zij zelf vaak een meer kritische houding aanneemt ten aanzien van de te beoordelen doelen. De commissie raadt aan hier verdere aandacht aan te besteden en ten aanzien van de mentoren meer klaarheid in het beoordelingsproces te verschaffen.

De commissie heeft een steekproef van bachelorproeven doorgenomen en stelt vast dat deze beantwoorden aan het vooropgestelde niveau. Hoewel de opleiding richtlijnen meegeeft, valt het de commissie op dat de bachelorproeven heel uiteenlopend zijn qua omvang. De commissie raadt de opleiding aan de eindwerken in omvang te beperken en steunt de opleiding in haar plannen om in de toekomst binnen de bachelorproeven meer te focussen op het product. De student verdedigt zijn bachelorproef voor een jury met interne en externe leden, wat volgens de commissie de

betrouwbaarheid ten goede komt. Naast de interne promotor, treedt de stagebegeleider op als tweede lezer. Ook de begeleidende mentor wordt uitgenodigd voor de **bachelorproefbeoordeling**. De juryleden kunnen beroep doen op de gedragsindicatoren en een uitgeschreven cesuur om het werkstuk te beoordelen. De commissie vindt het beoordelingskader voor de bachelorproef mooi uitgewerkt, maar meent dat de opleiding de beoordeling grondig dient te evalueren. De beoordeling is onderbouwd door een mathematisch systeem. De commissie stelt zich vragen bij de achterliggende rekenkundige wegingen. Ze raadt de opleiding aan niet statisch vanuit een systeem te denken. Op die manier ontstaan scores die mogelijk niet helemaal een weergave geven van het gewenste eindniveau. Het is belangrijk om in de beoordeling continu af te wegen wat de eisen zijn die aan een afgestudeerde worden gesteld. Kritisch kunnen reflecteren op het eigen handelen is er daar een van. In die zin is bijvoorbeeld het kunnen ophalen van relevante onderzoeksvragen uit het werkveld en op basis van onderzoek oplossingen bieden aan het werkveld wellicht relevanter dan diepgang in de theoretische en methodologische onderbouwing. Verder vraagt de commissie aandacht te besteden aan de transparantie van de bachelorproefbeoordeling ten aanzien van studenten en de terugkoppeling van de bachelorproef naar het werkveld te herbekijken, daar de vertegenwoordigers aangeven dat de communicatie niet altijd optimaal verloopt.

Via het **sportfolio** dienen de studenten aan te tonen dat ze alle doelstellingen hebben bereikt. Waar de opleiding aangeeft een duidelijk groei te merken tussen de reflecties van eerste- en laatstejaarsstudenten, is de commissie van mening dat de reflecties vrij beschrijvend blijven. Het verdiepingsaspect dient op een hoger niveau te worden getild. De alumni en de studenten zijn van mening dat het sportfolio bijdraagt tot een betere zelfkennis en geven aan dat het sportfolio hen toelaat zich te profileren op de arbeidsmarkt.

De commissie is van mening dat het **diplomarendement** moeilijk te beoordelen is, aangezien de opleiding in 2014 pas de eerste afgestudeerden afleverde. Een derde van de afgestudeerden stroomt door naar een vervolgopleiding. Op basis van de eerste cijfers lijkt de job instroom gunstig. De studenten zijn voldoende zelfstandig om hun weg op de arbeidsmarkt te vinden. Volgens de opleiding komen de alumni terecht in het beoogde werkveld, maar dienen ze nog door te groeien tot de functies die ze mogen ambiëren.

Daar in 2014 pas de eerste cohorte is afgestudeerd, is het voor de commissie nog pril om de **inzetbaarheid** van de afgestudeerden te beoordelen. De arbeidssectoren waar de eerste generatie afgestudeerden terechtkomen is sterk gericht op de fitness- en sportsector, waardoor ze mogelijk in concurrentie komen met afgestudeerden uit de opleiding Bachelor in het Secundair onderwijs: Lichamelijke opvoeding. Een verhoogde uitstroom in de richting van de (primaire) gezondheidssector zou op termijn moeten worden gerealiseerd. Door het feit dat er nog maar één generatie studenten is afgestudeerd, is het nog onduidelijk in welke mate de recente programmawijzigingen een impact zullen hebben op de uitstroom en tewerkstelling van afgestudeerden.

De alumni zijn fier en gedragen zich als ambassadeurs van de door hen gevolgde opleiding. Ze zijn tevreden dat ze met hun diploma verschillende richtingen uitkunnen, maar geven aan het werkveld nog te moeten overtuigen van hun unieke profiel. De opleiding blijkt immers nog weinig bekend bij toekomstige werkgevers. Het werkveld hinkt in zekere zin achter op de opleiding. De opleiding is zich bewust van deze unieke positie en beschouwt dit als een uitdaging. Ook de opleiding en het beroepenveld tonen zich enthousiast over de brede inzetbaarheid van de studenten. Hierin ligt volgens de commissie echter ook de valkuil om te verglijden in een manusje van alles. Zowel het werkveld als de alumni merken daarenboven op enige specialisatie te missen. De uitdaging is volgens de commissie het spanningsveld tussen **generalisme en specialisme** te exploreren en een 'verstandige' keuze te maken.

De opleiding geeft aan in de toekomst hun **alumni** te willen betrekken bij de werking van de opleiding via de alumniwebsite van de hogeschool, wat ook door de commissie sterk wordt aangemoedigd. De commissie is enthousiast over de visie van de opleiding om via de eigen alumni het werkveld mee vorm te geven. Ze raadt de opleiding aan doordacht om te gaan met de alumni, daar zij pioniers zijn voor de opleiding.

Daar het een jonge opleiding betreft, die net haar eerste generatie afstudeerders heeft, is het voor de commissie niet evident om een grondige analyse te maken van het gerealiseerde eindniveau en de daaraan gekoppelde toetsing. Op basis van het zelfevaluatierapport, de ingekeken documenten en bachelorproeven en de aanvullende gesprekken met de verschillende stakeholders besluit de commissie dat de opleiding beschikt over een valide, betrouwbaar en transparant toetssysteem, waarbij verschillende toetsvormen en beoordelaars worden ingezet om

het beoogde eindniveau te bereiken. Met de afsluitende toetsen slaagt de opleiding erin niveau 6 van de Vlaamse kwalificatiestructuur te borgen, al dient de bachelorproefbeoordeling te worden herbekeken. De commissie is van mening dat de inzetbaarheid zich in de toekomst nog zal moeten waarmaken. De komende generaties moeten bevestigen dat de opleiding erin slaagt om haar visie en ambitie te realiseren in het werkveld. Hierbij dient het polyvalente aspect dat door de verschillende stakeholders wordt geapprecieerd te worden afgewogen ten aanzien van het verdiepende aspect wat momenteel nog te weinig aan bod komt. De commissie beoordeelt het gerealiseerd eindniveau op basis van bovenstaande bevindingen als voldoende.

Samenvatting van de aanbevelingen in het kader van het verbeterperspectief

Generieke kwaliteitswaarborg 1 – Beoogd eindniveau

- Vertaal de keuzetrajecten door naar de opleidingsspecifieke leerresultaten.
- Werk het gezondheidsprofiel binnen de opleiding sterker uit en geef de multidisciplinaire aanpak verder vorm, onder meer met het oog op een verdere profilering naar preventieve gezondheidszorg en de afstemming hierin met andere professionals.
- Blijf verder aandacht besteden aan de gedragenheid van de visie en de bijhorende rollen bij de verschillende stakeholders.
- Herbekijk de samenstelling van de werkveldcommissie met aandacht voor multidisciplinariteit, de gezondheidssector en kritische vrienden vanuit het vakgebied.
- Verruim de benchmark naar andere landen.

Generieke kwaliteitswaarborg 2 – Onderwijsproces

- Werk de ECTS-fiches verder uit met aandacht voor de concretisering van de te bereiken doelstelling en expliciteer hierin de voltijdelijkheidsvoorwaarden die gelden binnen de opleiding.
- Zet sterker in op het informeren en ondersteunen van studenten bij het maken van een gerichte keuze betreffende de aangeboden keuzetrajecten.
- Bewaak de vakinhoudelijke kennis en de algemene focus binnen het opleidingsprogramma. Benoem de relevantie van de aangeboden opleidingsonderdelen en de keuze voor generiek versus specifiek.
- Volg de kwaliteit van de stageplaatsen die nog sterk in ontwikkeling is, verder op.
- Zet verder in op internationalisering binnen de opleiding.
- Ga zorgvuldig te werk bij de inbedding van de Sport- en Beweeghal van de Toekomst binnen de opleiding en besteed hierbij aandacht aan een goede borging van het primair onderwijsproces in relatie tot dienstverlening en onderzoek.
- Besteed voldoende aandacht aan de interne communicatie binnen de opleiding en de voorbeeldfunctie die docenten hierbij dienen op te nemen ten aanzien van studenten. Borg het evenwicht tussen informele en formele communicatie binnen het team.
- Bewaak de multidisciplinariteit en besteed voldoende aandacht aan de hoge werkdruk binnen het team.
- Besteed blijvende aandacht aan de studentenuitval en herbekijk de promotievideo van de opleiding in functie van het aantrekken van het gewenste studentenprofiel.

- Zorg voor een transparantere systematiek wat betreft het implementeren van verbeteracties en besteed hierbij voldoende aandacht aan de aan de check- evaluatiefase. Leg de borging van een aantal processen met betrekking tot interne kwaliteitszorg sterker vast in processen, zeker met het oog op verdere groei van de opleiding.

Generieke kwaliteitswaarborg 3 – Gerealiseerd eindniveau

- Optimaliseer het tijdstip en de spreiding van de verschillende toetsvormen doorheen het opleidingsprogramma. Ga hiervoor in dialoog met de verschillende stakeholders.
- Herbekijk het feedbackmechanisme dat wordt gehanteerd bij het peer-assessment dat wordt aangeboden.
- Bezorg stagementoren meer klaarheid in het beoordelingsproces van de stage.
- Evalueer de beoordeling van de bachelorproef. Besteed hierbij ook voldoende aandacht aan de transparantie van de bachelorproefbeoordeling ten aanzien van studenten en herbekijk de terugkoppeling van studenten ten aanzien van het werkveld.
- Til het verdiepingsaspect binnen het sportfolio tot een hoger niveau.

BIJLAGE

Personalialia van de leden
van de visitatiecommissie

Steven Vos is houder van de leerstoel 'Move to Be' binnen Fontys Sporthogeschool (Eindhoven). Daarnaast is hij verbonden aan de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid van de Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen (KU Leuven). Hij is doctor in de bewegingswetenschappen (KU Leuven) en master in de sociale en organisatiepsychologie (KU Leuven). Hij is verantwoordelijk voor het onderzoeksbeleid binnen Fontys Sporthogeschool en met zijn onderzoeksgroep wilt hij nadrukkelijk bijdragen aan het slim en duurzaam verankeren van verantwoord sporten en bewegen, onder meer door het stimuleren en faciliteren van een actieve levensstijl op maat van personen, hun omgeving en de setting waarin ze vertoeven. Naast zijn onderzoek verzorgt hij binnen bachelor- & masteropleidingen onderwijs op vlak van sportbeleid, sportmanagement, innovatie in de sport, en onderzoeksmethoden.

Remco Boer is algemeen directeur van het Nederlands Instituut voor Sport en Beweging (NISB) in Nederland. Naast deze functie is hij bestuurslid van het Koninklijk Nederlands Korfbal Verbond (KNKV), is hij voorzitter van Raad van Toezicht van de Stichting Springlab en is hij lid van de Board of Reference Master Healthy Aging van de Hanze Hogeschool. Hij heeft een afgeronde studie Psychologie met betrekking tot bewegen van de Bewegingswetenschappen aan de V.U. van Amsterdam. Tevens heeft hij een doctoraal aantekening Sportpsychologie. In 2010 is hij afgestudeerd in Executive Strategic en Financial Management van het TIAS-Nimbas. In opdracht van het ministerie van VWS werkt Remco momenteel aan een fusie met Stichting onbeperkt Sportief en het daaruit nieuw te vormen Kenniscentrum Sport. NISB is daarin de leidende partij.

Jan Seghers is doctor in de Lichamelijke Opvoeding en is als professor verbonden aan de onderzoeksgroep Fysieke Activiteit, Sport en Gezondheid van het Departement Bewegingswetenschappen van de KU Leuven. Hij doceert binnen de vakgebieden fysieke activiteit & gezondheid en sportpedagogie en coördineert de afstudeerrichting Bewegingsonderwijs binnen de Masteropleiding Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen van de KU Leuven. Van 2012 tot 2014 was hij academisch verantwoordelijke van de Specifieke Lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding. Hij is lid van de overleggroep Onderwijskwaliteit van de KU Leuven en van de Permanente Onderwijscommissie van de opleiding Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen. Hij verricht onderzoek naar de determinanten van fysieke (in)activiteit en naar de effectiviteit van interventies ter bevordering van een gezonde en actieve levensstijl.

Tasia Pleune studeerde in juni 2014 af als bachelor secundair onderwijs aan de Arteveldehogeschool. Binnen deze opleiding koos ze voor de opleidingsvakken lichamelijke opvoeding en bewegingsrecreatie met als specialisatie personal training. Momenteel studeert Tasia maatschappelijke veiligheid te Kortrijk. Vroeger was Tasia topsportster handboogschieten en behaalde ze verschillende provinciale en nationale titels.